

Festa de la Mare de Déu de la Salut

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer Barceloneta, 12-18.
Emplaçament: Ajuntament de Gelida.
Alçada: 182

Coordenades:

Latitud: 41.44095
Longitud: 1.86316
UTM Est (X): 405029
UTM Nord (Y): 4588332

Classificació

Número de fitxa: 08091 - 384
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Manifestació festiva
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XVIII-XXI
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: Organitzat per la parròquia, els Bastoners i l'Ajuntament de Gelida.
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari: Inventari del patrimoni festiu de Catalunya
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament de Gelida. Plaça de la vila, 12. 08790 GELIDA
Fitxes associades:

[Capella de la Mare de Déu de la Font de la Salut](#)

Descripció

La diada de la Mare de Déu de la Salut se celebra el Dilluns de Pasqua i consisteix en l'adoració de la imatge de la Mare de Déu, en què es demana protecció davant dels mals i l'alliberament de febres, coixeses i similars, i protecció per a les embarassades. Actualment se celebra l'ofici solemne a l'església parroquial amb la interpretació dels Goigs del mestre Pere Vallribera cantat pel Cor Parroquial.

Tradicionalment, la festa s'iniciava amb una solemne processó que passava pel davant dels Lluïsos, el convent de les monges franciscanes, el carrer Sant Jordi, el carrer Major i plaça de l'Església. La imatge la duïen els hereus de les masies, que col·laboraven de forma més activa per organitzar la festa. Després de la processó tenia lloc la celebració religiosa, on el cor parroquial cantava l'ofici i els goigs dedicats a la Mare de Déu de la Salut, i on també es repartien pans beneïts.

Era l'anomenat Pa de la Caritat o de la Salut, popularment conegut com el Pa i l'Empenta. També es venien ventalls per recaptar diners destinats a la conservació tant de la talla com de la celebració. A partir del 1942, a la celebració s'hi va afegir l'homenatge del poble de Gelida a la gent més gran, que posteriorment va esdevenir la "Festa de l'Avi". Posteriorment, també es feien exhibicions dels bastoners i de l'esbart, o audicions de sardanes.

Observacions:

La imatge actual de la Mare de Déu de la Font de la Salut és una reproducció de l'original feta amb guix, ja que va ser destruïda a l'inici de la Guerra Civil, el 1936.

Història

L'origen del culte a la Mare de Déu de la Font de la Salut es remunta a principis del segle XVIII. Segons els documents, un devot forà (es diu que era francès, però podia ser andalús o castellà) es va allotjar un temps a la masia de can Ginebreda a treballar-hi, propietat de Josep Font i Ginebreda, i quan en va marxar, hi va deixar una imatge de la Mare de Déu.

Això va provocar el culte en forma d'ofrenes i donacions que hi feien els habitants de Gelida, que hi acudien per veure-la i retre-li homenatge, en una capella instal·lada vora la font de la finca. No obstant això, el rector d'aleshores es va oposar a la veneració de la Mare de Déu i va advocar per venerar-la al lloc que li corresponia, a Sant Pere del Castell. Al mes de setembre de 1724 van portar la talla a Sant Pere del castell, i el 1870, traslladada novament al nou temple parroquial.

A partir de llavors, cada Dilluns de Pasqua Florida es fa una celebració en honor seu.

Bibliografia

CARAFÍ, Enric (2022). "Anar fent via i no perdre l'esperança...". *Programa Festa Major 2022*. pp. 93-94.

CARAFÍ, Mercè (1998). *L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965*. Efadós Editorial.

PALLEJÀ, Ramon (1971). "Comentari al marge de la Verge de la Font de la Salut". *Programa Festa Major 1971*. p. 26.

Enllaços d'interès:

[Programa de Festa Major 2022](#)

GOIGS A LLAOR
de la
Mare de Déu de la Font de la Salut
que es venera en la Parròquia de Sant Pere de Gelida

Bisbat de BarcelonaLa seva festa el dilluns de Pasqua

Doncs del poble de Gelida
sou la Font de la Salut:
BENEU, AMOROSIDA,
A QUI US FA D'AMOR TRIBUT.

Des del dia que amb cor noble
us va dir un hereter,
sou la jola d'aquest poble
i del nostre amat torner.
Si us donàrem acollida,
Vós espereu nostre encot... etc.

Josep Font i Gimbrada
us ofereix la seva llar,
i veint-i-vos d'ora i avia
us donà el primer altar.
Font del vostre amor la crida
hi acullí la multitud... etc.

Per estar poble i contrada
sota vostre sant mantell,
foreu prompte traslladada
a l'Església del Castell.
D'aquí per fruir sens mèida
de la vostra pietat... etc.

Si us han vist dues contrades
a dins del Castell feudal,
escolheu nostres cantories
en la nova Parròquia.
Sempre sou remes i vida
del llibre qui a Vos acot... etc.

Com que sou Font segellada
i sou mistic resplendor,
restra així les apegada
quan ens heu ferit d'amor.
No hi ha una ànima ferida,
que no senti gratitud... etc.

Com sou vera Medicina
quan patirem els mortals,
fan de Vos santa placina
tota mena de malits.
Fins que una ànima és gorida
no plenyem solitud... etc.

Si us ha dit margaridola
el parit de Sant Feliu,
d'ia al Llobregat i l'Anca
que así dalí pengou el niu.
Tot el Penedès convida
vostre excelta pulcritud... etc.

Si les serres de migdia
a l'horum toquen el sol,
vostre sant mantell, Maria,
fa a Gelida de l'encot.
Prop de Vos hi treu florida
tota mestica vertut... etc.

Com sou Torre de defensa
per qui us sap de cor amir,
vós Gelida sense tancada
custodià a vostre altar.
Qui de Vos si un jorn s'obrida,
no es pot veure més portat... etc.

Tots els pobles que us rodegem
us visiten amb anhèl,
tota us contem i us fastegen,
fets de diem brats d'èl.
Si la terra es veu marcada,
desistim-la de l'encot.
Protegiu-nos cada dia,
empareu-nos cada nit,
Buenenou, que l'hora els,
el camí de l'infinit.
Si l'horc ens entredia,
desmai Vos la guardau.
BENEU, AMOROSIDA,
A QUI US FA D'AMOR TRIBUT.

Música de **JUAN ROSSELLÓ**

—Preguem per nosaltres, santa Mare de Déu,
—Perquè ens fem dignes de les promeses de Jesucrist.

PREGUEM:
Us supliquem, Senyor Déu, que concediu als vostres servents de poder fruit d'una bona salut espiritual i corporal;
i per la intercessió de la benaurada sempre Verge Maria, prop vostra al cel, allibereu-nos de les tribulacions de la
vida present i feu-nos gaudir de la jola eterna. Per Crist, Senyor nostre. AMEN.

(Lletxa de Jaume Boloix i Canela, 1916)

yora de la Font cantan en la sua roquial Iglesia de lida Bisbat de

de la Salut, ques Capella en la Par-Sant Pere de Ge-Barcelona.

En terra, y Cel coronada
Reyna de tota virtut:
siau la nostra advocada
donant á tots la salud.
Es vostre goig Verge pia
lo a favorir als Cristians,
perco la Iglesia á portar
vos donat titols tan grans;
de la salut invocada
teniu nom ben merecut:
siau la nostra advocada, &c.
Los Parroquians promptament
erigiren est Santuari
perque los devotament
de vostre tresor lo Erari;
en aquest lloch collocada
honrau nostra gratitud:
siau la nostra advocada, &c.
En esta Iglesia Santa
feu miracles cada dia;
patent testimoni es tanta
presentalla queus envia
nostra devoció obligada
al favor que havem rebut;
siau la nostra advocada, &c.
Al coix, al manco, al tullit
de febres, y altres mals
librau de dia, y de nit
ab influxos celestials;

sent medicina sagrada.
que á tots curau á menut:
siau la nostra advocada, &c.
La prenyada, la partera
y aquella que no te fills,
si acut ab Fé verdadera
A vostra Ara, seus perills
en avervos reclamada
han lograt lo que han volgut:
siau la nostra advocada, &c.
En lo temps de temporal
sou de nostres fruits la medra,
guardant que nos fassa mal,
mal ayre, boyra, ni pedra,
aquest favor Verge amada
es de tots ben conegut:
siau la nostra advocada, &c.
Aquest poble de Gelida,
de vos fia la assistencia
puix teniu gracia cumplida
y de Deu la Omnipotencia,
acceptau Reyna Sagrada
de nostres cors lo tribut:
siau la nostra advocada, &c.
TORNADA.
Puix sou de Deu tan amada
valeu al qui á vos acut:
siau la nostra advocada
donant á tots la salud.

✠. Ora pronobis Sancta Dei Genitrix. ✠. Ut digni efficiamur promissionibus Christi

OREMUS.

Concede nos famulos tuos quosumus Domine Deus perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere & Gloriosa B. M. semper Virginis intercessione a presenti liberari tristitia, & aeterna perfrui letitia. Per Dominum nostrum Jesum Christum, &c.

Imprenta de la V. Torras Rambla de los Estudios,

Facsimil dels Goigs antics, editats a Barcelona
a mitjans del segle XIX.